

**AZ ÓKORTUDOMÁNYI TÁRSASÁG 47. ALKALOMMAL MEGRENDEZETT
ÁBEL JENŐ ORSZÁGOS LATIN VERSENYÉNEK ELSŐ FORDULÓJA**

A maiores (9–11 . oszt.) kategória tétele

(2011. február 4. 10-13^h)

Aki nem tudta elviselni hitvесе elvesztését

A görög hős, Próteszilaosz (latinosan: Protesilaus) nevének jelentése: „első az emberek közül”. A név nem viselőjének kiválóságára utal, hanem baljós előjelként előrevetíti annak tragikus sorsát: ő lett az, aki elsőként lépett Trója partjaira, s ezért egy jóslat értelmében meg kellett halnia. Próteszilaosz egyetlen nappal esküvője után indult a trójai háborúba, hátrahagyva fiatal feleségét, akit a hitvesi szerelem egyik legemlékezetesebb példájaként örökít meg a világ-irodalom számos alkotása, Catullustól és Ovidiustól kezdve egészen Babits Mihályig, aki *Laodameia* című drámájában ilyen szavakkal fogalmazza meg a hősnő gyászatát: „Nem fogom már nézni többé fulladozva mély szemét. / Soha nem fogom karomba hősi férfitetemét; / Szerelemre temett testem özvegységben hervad el, / Szerelemtől szomjas ajkam szomjuságban szárad el.” Laodameia özvegysége nem tartott sokáig...

Laodamia, Acasti filia, cum audivisset Protesilaum, maritum suum ab Hectore interfectum esse, flens petivit a deis, ut sibi¹ cum eo tres horas colloqui liceret. Dicunt Protesilaum a Mercurio reductum esse² et tres horas cum uxore collocutum esse.³ Laodamia, cum tres horas consumpsisset, dolorem ferre non potuit. Itaque fecit⁴ simulacrum aereum⁵ simile Protesilao, quod in thalamos posuit. Famulus quidam, cum matutino tempore poma Laodamiae attulisset,⁶ vidit eam⁷ Protesilai simulacrum tenere atque osculare; aestimans eam adulterum habere patri eius⁸ nuntiavit, quid vidisset. Is venit, et cum videret effigiem Protesilai, iussit signum⁹ pyra facta comburi; Laodamia dolorem non ferens mediis flammis¹⁰ se immisit.

---

¹ *sibi*: Laodamiára vonatkozik.

² Ti. az alvilágból az élők közé.

³ Lásd a *colloquor* 3 igénél.

⁴ Műveltető értelemben!

⁵ *aereum* lásd *aeratus* 3.

⁶ Lásd az *affero*, *afferre* igénél.

⁷ Ti. *Laodamiam*.

⁸ Ti. *Laodamiae*.

⁹ *signum* = *simulacrum*.

¹⁰ Nem „a középső lángok”, hanem „a lángok közepe” (fordított jelzős szerkezet).